

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 106 (2970) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 május 12

Megindult a nagy német támadás a krimi és kercsi félszigeten

**A harcok egyre nagyobb méreteket öltenek. — Kréta vizein
elsüllyesztett három brit rombolót a német légiereő**

Bengália határát több helyen átlépték a japánok

Mint Stockholmból jelentik, a svéd lapok értesülése szerint a Krimi félszigeten a legutóbbi 24 órában rendkívül megélénkült a harcitévenység. A német csapatok nagyarányú támadásba kezdtek a krimi front két szakaszán, ahol betörték a szovjet vonalakra. Hétfőn késő éjszaka érkezett jelentések szerint a harcok egyre nagyobb méreteket öltenek.

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a Kercsi félszigeten német és román csapatok nagy létszámú légi kötelékek támogatásával május 8-án támadásba kezdtek. A csata azóta teljes erővel folyik.

Londoni NST jelentés szerint illetékes angol helyről közli, hogy hétfő délután újabb nappali támadást intéztek Anglia északi részén egy meg nem nevezett helység ellen.

Berlinből jelentik (MTI.): Mint a Német Távirati Iroda értesül, a német légi haderő Krétától délre elsüllyesztett három brit rombolót.

Milánóból jelentik (MTI.): Az északi olaszországi sajtó kiemeli a szokásos heti magyar hadijelentésből a magyar csapatok tevékenységét és különösen támadó fellépését. A sajtó külön kiemeli a magyar légiereő, elsősorban a magyar vadászok eredményes tevékenységét.

Megtagadták az engedelmességet a behajózandó hindu csapatok

Az NST berlini jelentése szerint a Bengáliai öböl és Assam tartomány déli része között elterülő széles arcvonalon a japán előőrs csapatok több helyen elértek és átlépték Bengália határát. A Malagan folyótól nyugatra a japánok 50 kilométernyire vannak Chittagong városától. Egy másik erős japán oszlop Mahni-poor, a hasonló nevű brit-indiai hűbérállam 100.000 lakosú városa felé tör, melynek rádászaja már Középpindia lakik. Az angolok sehol sem tanúsítanak tartós ellenállást.

Calcuttai jelentés szerint Madrasban és Caracchiban a hindu csapatok behajózás előtt megtagadták az engedelmességet.

Santung tartományban megsemmisítettek a japánok egy kétezer főnyi csungkingi hűbérteleket

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei iroda jelentése szerint a japán hadsereg erős kötelékei folytatták tisztogató hadműveleteiket Santung tartomány délnyugati részében. Bekerítették és megsemmisítettek egy kétezer főből álló csungkingi

gi köteléket. A tisztogatósi hadműveletek során a japán csapatok április végétől május 10-éig összesen 1803 foglyot ejtettek ezen a szakaszon és a kínaiak 6207 halottat hagytak hátra.

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Azok a japán csapatok, amelyek a megvert kínai kötelékek üldözése közben a kina-burmai határon keresztül mélyen benyomultak Jünan tartományba, gyors előnyomulásuk során nagy zsákmányra tettek szert.

Angolelleses tüntetések Párizsban és más francia városokban

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Petain tábornagy államfő vil-lenouvei birtokáról kedden reggel 9 óra 15 perckor visszaérkezett Vichybe. A pályaudvaron az államfőt Laval kormányfő fogadta. In en gépkocsin együtt azonnal a Hotel du Parcha mentek.

Vichyből jelentik: (B. T.) Vichyben és más francia városokban tüntetések zajlottak le az angolok ellen Madagaszkár megtámadása miatt. A tüntetésekben frontharcosok, diákszervezetek és a Doriot-féle néppárt tagjai vettek részt. Vichyben falragaszok jelentek meg, amelyek idézik Petain és

A nagysietve visszavonuló kínai csapatok óriási mennyiségű hadianyagot és felszerelési tárgyat hagytak hátra.

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a sidney-i rádió jelenti, Ausztrália népét figyelmeztették, hogy ne legyen túlságosan derülátó a korall-tengert ütközet kimenetelét illetően. A szövetségesek hajóhada csak kis japán egységeket pusztított el. A japánok nem fognak lemondani céljuk eléréséről.

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Tokio Ashahi Símbun szerint vasárnap Mindanao szigetén és a Visayan szigetecsoporton 20.000 északamerikai és fülöp-szigeti katona tette le a fegyvert, miután William Sharp vezérőrnagy felajánlotta, hogy csapatai feltétel nélkül megadják magukat.

Darlan beszédeinek fontosabb részeit, továbbá Lavalnak Madagaszkár kérdésében Amerikának adott válaszát.

Az NST vichyi jelentése szerint Madagaszkárban az angol csapatok 5 mérföldnyire állanak Mahasaga helysétől, amely még francia kézen van. Annivaranó repülőterét használhatatlan állapotban átadták az angoloknak. Az angolok az elfogott francia tiszteket hajókon internálták, az altiszteket és legénységeket a szigeten levő fogolytáborban helyezték el. Diego Suarez városban a francia tisztviselők helyükön maradtak. Az ipartelepen megszűnt a munka.

Washington nem fogadja el Laval biztosítékát Martinique szigetére

Berlinből jelentik (Bud. Tud.): A londoni Times washingtoni tudósítójának értesülése szerint az Egyesült Államok kormánya semmi körülmények között nem hajlandó Laval biztosítékát elfogadni Martinique szigetére vonatkozóan. Nem fogadják el Robert tengernagy biztosítékát sem, ha Lavallal érintkezésbe lép és a francia miniszterelnök hozzájárulását kikéri a martiniquei kérdésben. Még nem lehet előre látni, mik lehetnek annak a következményei, ha

Laval nem járulna hozzá az amerikaiak által ajánlott megoldáshoz. Robert tengernagyot, a Martinique sziget francia haderő parancsnokát az Egyesült Államokból felszólították, hogy tekintse magát illetékes független személyiségnek és ilyenképpen nyújtson biztosítékot Martinique, Guadeloupe és francia Guyana francia birtokként való további megmaradását illetően. Ezzel, mint az angol lap írja, nem szólították fel nyil-tan Robert tengernagyot, hogy csatlá-

kozzék „a szabad francia mozgalom”-hoz, hanem csak arra, hogy Vichytől függetlenül kössön megállapodást.

Washingtoni jelentés szerint a francia nagykövét hétfőn egy óras megbeszélést folytatott Hull külügyminiszterrel. A megbeszéléseről jelentést nem adtak ki. Távozóban a nagykövét kijelentette, reméli, hogy a jelenleg Martiniqueban folyó tárgyalások „most kielégítő megoldásra vezetnek.” A nagykövét nem nyújtott át formaszertinti jegyzéket Hullnak a martiniquei tárgyalások ügyében, de várja kormánya további utasításait.

Gáztámadással fenyegetőzött Churchill!

Milánóból jelentik (MTI.) A Stefani-iroda jelenti: A Corriere Della Sera „Kétségbeesett sivarlelkűség” cím alatt megállapítja, hogy Churchill rádióbeszéde Anglia helyzetének rendkívüli komolyságára mutat. Churchill a legember-telenebb fenyegetésekre vetemedik. Gáztámadásokat és nyílt városok bombázását helyezi kilátásba. Nyíltan terrorista eszközöket jelent be, minthogy másként nem bír ellenállani a hármass szövetség fölényének. Ilyen fenyegetések azonban nem zavarhatják meg a tengelyhatalmak szilárd nyugalmát, mert rendelkezésükre áll a kellő anyagi és erkölcsi erő, hogy diadalmasan szembenézzenek hármiféle támadási kísérlettel. Ha megindul a borzalmas vegyiháború, amelytől az angol kormány nem idegenkedik, akkor a civilizált világ Angliára és Amerikára hárítja a szörnyű felelősséget a háború legembertelenebb formájának alkalmazása miatt.

Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Newyorki jelentés szerint Churchill beszéde nagy csatlódást okozott Északamerikában. Azt várták ugyanis, hogy Churchill beszéde megszünteti a korall-tengeri ütközettel kapcsolatban keletkezett ideges feszültséget. Azt is várták, hogy Churchill világosan állást foglal a második arcvonal kérdésével kapcsolatban. Az Egyesült Államokban erős felháborodást keltett az a tény, hogy a beszéd egyik kérdéscsoportot sem tisztázta. Az északamerikai sajtó fokozott mértékben erőlködik a lakosság megnyugtatótásán. A lapok e célból régi eseményeket, mint például Tokió bombázását elevenítik fel és idegháborúról beszélnek.

Törökországban ma már nem akad ember, aki beugrana az angolszász propagandának

Papen német nagykövet feltűnést keltező fejtegetése a mai Törökország felfogásáról

Szalonikiból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Wacht in Südosten című német katonai újság közli Papen ankarai német nagykövetnek a mai Törökország felfogásáról szóló cikket. Papen a cikkben a következőket írja:

— Az ellenséges hatalmak részéről éppen a múlt hetekben a legnagyobb erőlködések közepette azt állították, hogy a tengelyhatalmak várható nagy támadásuk során Törökország megrohanását is tervbevétték és ezzel kapcsolatban jelentős romániai és bulgáriai csapatösszevonásokról beszéltek, megpróbálva úgy beállítani a dolgot, mintha a tengelyhatalmaknak, ha Angliát végérvényesen meg akarják verni, nem marad más választásuk, mint a Törökországon való átvonulás. Ennek a módszernek egy évvel ezelőtt lett volna némi sikere, ma azonban nem akad olyan ember Törökországban, aki ilyesminek beugrana. Az angol-amerikai hírverés még nem vette észre, ezt, mert mindig rendkívül nehezére esett Törökország hangulatát és állásfoglalását megérteni. A Törökországgal kötött szövetség nagy reményeket keltett a szövetségesekben, azóta

azonban a legostobább propaganda-szervezőknek is be kellett látniuk, hogy Törökországnak ezzel a szövetséggel csak egyetlen célja volt, saját biztonságának és sérthetetlenségének biztosítása. A török kormány politikájának célja és az egész török nép kívánsága ma is a háborútól való távolmaradás. Evszázadok óta közismert a vágyakozás, melyet Oroszország egy jégmentes tengerhez való kijárás iránt táplál. Ez a politikai cél, amely Oroszország földrajzi helyzetéből származik, sohasem változik meg. Minden okunk meg van annak feltételezésére, hogy Eden és Sztalin meggyezésük során ezt a kérdést is megtárgyalták. Cripps nyilatkozatából kiderül, milyen nagymértékben hajlandó ma Anglia a szovjet követeléseknek Európa újrendezése során helyet adni. Angliában az a meggyőződés uralkodik, hogy csak Szovjet győzelme mentheti meg a brit uralmat. Ez az egész fejlődés homlokegyenest ellenkezik a török érdekekkel. Ebből pedig arra következtethetünk, hogy az angol szövetség céljai és kihatásai teljesen új jellegű kölcsönöznek a török-angol kapcsolatoknak. Európa — fejezi be Papen fejtegetését — új szel-

Apollo Filmszínházban

Csak 16 éven feülieknek

ALKONYAT

Főszerepben: A világ legnagyobb jel' emszinésze RAIMU

Jön Lázár Mária, Turay Ida, Lehotay MAGDOLNA

Belvárosi

A husz éves magyar szenvedés óriási filmje!

Magyar feltámadás

Irtó: A magyar sors. Parádás szereposztás: Tőkés Anna, Kiss Ferenc, Otrubay Melinda, Csontos Gyula, Kiss Mani, Bilicsy I., Maklár, Toronyi, Pethes, Benkő Gy. stb.

Kedden utoljára: HULLO BILINCSEK.

A kegyetlen angol király

III. RICHARD

vérgőzős uralkodásáról készült monumentális film

Csütörtöktől a CASINOBAN

Ma: Kék madár

lemi és politikai egységeként a keleti harctéren bizonyosságot tett feltétlen élni akarásáról. Ez a folyamat feltartóztatatlannul halad a kiteljesedés felé. Az új Európa szellemi összefogásának törvénye végül vas következetességgel táborba gyűjti azokat is, akik hitvallást tesznek hozzátartozóságukról és akik az új Európa keretein belül megtalálják független és népi biztonságukat.

felhője. Ezernyi galamb vitte suhogó szárnyakkal Nagyvárad üzenetét szerte az egész országba. Kezddő Gyula kereskedőt, a helybeli postagalambosok vezetőjét és Jeszó Sándor tanárt illeti a dicséret az ötletért, a megrendezésért. Azon csodálkozunk csak, hogy a magyar rádió kiküldötte hogyan nem tudta, vagy nem akarta észrevenni a galambokat. A sok időöltő intermezókban elért volna néhány lelkes mondat a postagalambokról is.

Nagyvárad sajtója is derekasan kivette a részét a munkából. Nem magunkat dicsérik, nem reklámot üzünk, nem mondacsinnált híresség után futkavazunk. A névtelen újságíróról akarunk megemlékezni, aki sokszor egész napját feláldozva, állandó éberséggel, kitartással, mindig szünet nélkül, elevenebb beállítások után kutatólag dolgozott a krónikás hálátlan szerepében. Nem elismerésre vagyunk. Még csak megértésre sem számíthatunk, mert az újságíró idegő munkáját csak mi értjük, mi tudjuk. Ha most az ünnepi hét után örömmel állapíthatjuk meg, hogy sikeres volt a fáradozás, elismerés helyett megelégszünk a végzett munka szerény megtudatával. (P. I.)

Szent László ünnepi hete után

— Előkezelések, tények, igazságok —

A Szent László-hét ünnepségei közül a legmagasabb, legfelemelőbb kétségtelenül a Szent Jobb és a hercegprímás látogatása volt. Bárki is beszélünk, mindenki a legnagyobb elragadtatással emlékezik vissza az Aranyvonat érkezésére, a Szent Jobb körmenetére, a tábori misére, a város minden igaz magyarjának mélyesége meghatódottságára, a boldogságtól könnyező szemekre, a város és a megye hivatalos hódolatára, a postagalambok felröppenő felhőire. Örömmel és jogos büszkeséggel töltötte el az is a szívet, hogy az egész ország tudomást vett ünnepünkről. A rádió elvitte Szent László ünnepi hetének hírét a legkisebb magyar tanyára is. Ha a körülmények miatt nem is tudtuk terjedelmében országossá tenni ünnepünket, híre, jelentősége, hangulata országos volt. Az egész ország szíve velünk értünk dobogott azon az emlékeztető vasárnapon, sőt az egész héten. Az időjárás is megemberelte magát és a kivételesen késedelmeskedő tavasz tűrhető gúnyában mutatkozott az egész héten. Hála érte a jó Istennek!

Nem mehetünk el szó nélkül a város vezetőségének, különösen dr. Hlatky Endrénének és dr. Soós Istvánnak a Szent László-hét sikere érdekében végzett nagy munkája mellett. Elmondhatjuk, hogy mindent megtettek, minden befolyást mozgósították a siker érdekében. Felesleges hangoztatni, hogy milyen nehéz volt sorompóba állítani a szükséges eszközöket a mai időkben. Amit meg lehetett tenni, azt mégis megtették. Ezenfelül méltóképpen kifejezték a hűtést minden alkalommal ünnepi beszédekben, köszöntésekben üdvözlésekben az ünnepi hét jelentésé-

gét: Szent László szellemének felidézését. Amit tettek, tudjuk, hogy önzetlenül. Szent László városa iránti szeretetből, a magyar jövőért tették. Mégis hálával tartozik nekik az egész város közönsége s mi sem mulaszkodhatunk el, hogy az elismerés zászlaját meg ne hajtjuk előttük. Mellettük állott — nem ugyan a nagy nyilvánosság előtt, annál inkább azonban a munkában — dr. Medvigy Ferenc, aki fáradhatatlan volt a rendezés munkájában, az ötletekben, az irányításban és szerényen visszahúzódt mindíg, amikor elismerésről volt szó. Nagyon sokat fáradozott az ünnepségek egyházi részének megszervezésénél Follmann Géza teológiai tanár és az iskolások énekének betanításánál és vezetésénél Babics László hittanár. Nem akarjuk felsorolni az ünnepség összes munkáit, a visszaemlékezés során azonban néhány név önkéntelenül a papírra kívánczik.

Nagyon sok színt, mozgalmasságot vittek az ünnepi hét eseményeibe a középiskolák. Nagyváradnak nincs főiskolája. Sok tekintetben sajnálatosan érezzük ezt. A középiskolák azonban igyekeztek pótolni ezt a hiányt az ünnepi hét folyamán. A Szent László gimnázium ünnepi estje külön is kiemelkedett a középiskolák teljesítményei közül. Így is illett ez Szent László diákjaihoz. A tornaünnepélyek, a sportesemények is az ünnepi hét legsikerültebb rendezései voltak. Tömegeket mozgattak meg és igazi magyaros, gyönyörködtező látványt nyújtottak.

Itt emlékezünk meg arról a kis kereskedelmista diákról, aki a Szent László labdarúgó villámturna mérkőzéseiről színes, eleven írásokban számolt be.

Nagy Imre első osztályos kereskedelmista kisdíák a maga módján szintén az ünnepségek sikeréért dolgozott.

A levétek részvétele szintén kiemelkedő eseménye volt az ünnepi hétnek. A Szent László csillagportya országos hírt jelentett Nagyvárad számára.

Az ünnepi hét kezdetén, a Szent Jobb érkezésénél, a körmenetnél mindenkit meghatódott a postagalambok felröppenő

Megállapították a mezőgazdasági kamarák ezévi illeték-kivetési kulcsát

Budapestről jelentik: (MTI) A mezőgazdasági kamarák 1942. évre szóló mezőgazdasági kamarai illeték-kivetési kulcsát a földművelésügyi miniszter jóváhagyása mellett megállapították. Az 1942. évi mezőgazdasági kamarai illeték kivetési kulcsa az összes mezőgazdasági kamarák területén a földbirtokosoknál és haszonélvezőknél egyégesen az államj földadó 4 százaléka.

A haszonbérletknél, a mezőgazdasági mellékpari üzemeknél, halastavaknál, mezőgazdasági termelési, értékesítési és fogyasztási szövetkezeteknél az általános kerseti adó, illetve társulati a 10 4 százaléka. A visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek területén a mezőgazdasági kamarai illeték helyett a folyó évben is mezőgazdasági érdekkép-

viseleti illetéket kell fizetni, amely ugyancsak 4 százalékos megterhelést jelent.

Zsidó világbirodalom és kadsereg felállítását követeli az amerikai cionista bizottság

Amsterdamból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírezerőgálat jelenti, az amerikai cionista bizottság által összehívott zsidó értekezlet határozatot hozott, amely követeli, hogy alapítsák meg a zsidó világbirodalmat és állítsanak fel Palesztinában zsidó hadsereget. A határozatot a 40 amerikai államból és 17 külföldi országból összegyűlt 600 képviselő egyhangulag fogadta el.

Sikeres ellentámadásokat hajtottak végre a németek a keleti arcvonalon

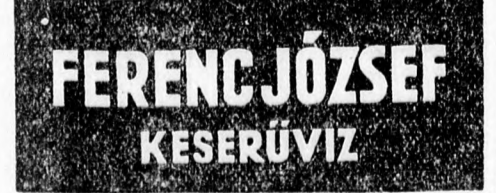
Az ellenség helyi támadásait kemény harcokban visszaverték

Berlinből jelentik: (MTL) A Német Távíratok Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon az ellenség helyi támadásait részben kemény harcokban visszavertük. Ellentámadásaink eredményesek voltak. Lappföldön ismételt ellenséges támadásokat húsítottunk meg. A Fekete-tengeren fegyveres felderítésre bevett repülőgépek a Keres felé vezető tengeri úton elsüllyesztettek egy 1300 tonnás kereskedelmi hajót. Az északi arcvonalon az ellenség vasárnap súlyos veszteséget szenvedett. Légiharcok során német vadászok 27 gépet lelőttek. Saját veszteségünk egy gép volt. Harcigépeink bombákkal megromgáltak egy nagyobb kereskedelmi hajót a Lissa-öbölben és hatásosan bombázták Murmanszk kikötőjét, valamint a murmanszki vasutat. Észak-Afrikában kölcsönös felderítő tevékenység folyt. A máltai La Valetta kikötőjében egy hadihajót támadtunk meg. Ennek során a kísérő olasz vadászok 8 gépet lelőttek. Német vadászok elkeseredett légiharcokban 9 ellenséges gépet lelőttek. Két másik gépet Észak-Afrikában lőttek le. Így vasárnap a földközi-tengeri térségben megsemmisített gépek száma 19.

Az Alexandriától északra lévő tengerrezen egy harcigépeink felgyújtott egy 5.000 tonnás hajót, amelynek megsemmisítésével számolni lehet. A Nagybritannia elleni harcban légi-erőnk nappali támadások során telitalálatot érték el egy Folkestone melletti gyártelepen, valamint az egyik csapatábróban. A Faroer-szigeteknél bombákkal megromgáltunk egy kereskedelmi hajót. Mint különjelentésben jelentettük tengeraltjáróink az amerikai vizeken a Karibi-tengeren és a Mexicói-öbölben 21 ellenséges hajót süllyesztettek el 118.000 tonnával. Ennek az eredménynek elérésénél különösen kiűntette magát Krémer sorhajóhadnagy tengeraltjárója. A tengeraltjáró noha súlyosan megsérült, négy nagy hajót elsüllyesztett 35.000 tonnával.

Több ellenséges erődöt semmisített meg Kurszktól keletre egy német rohamcsapat

Berlinből jelentik: (NTL) A keleti arcvonal középső szakaszán vasárnap a bolsevista támadásokat az ellenségnek okozott súlyos veszteségekkel visszaverték. Kurszktól keletre egy német rohamcsapat több ellenséges erődöt semmisített meg, sok foglyot ejtett és sok fegyvert zsákmányolt. Német repülőgépek ezen a szakaszon huszonhat szovjet páncélkocsit semmisített meg. (MTL)

Berlinből jelentik: (NTL) Az S. A. vezérkarának főnöke hétfőn a sajtó előtt érdekes adatokat közölt az S. A. alakulatoknak a keleti arcvonalon való részvételéről. Ezek szerint Németországban a háború kitérőrekor 1.4 millió tagja volt az S. A. szervezetnek. 989.000 S. A. tag teljesített katonai szolgálatot eddig a keleti arcvonalon. 19 főcsoportvezető, csoportvezető és 27 dandárvezető esett el. (MTL)

Kairóból jelentik: (Bud. Tud.) Alexandriában a legutóbbi bombázás-

nak 22 halálos és 40 sebesült áldozata volt. (MTL)

Berlinből jelentik: (NTL) A bolsevisták az elmúlt héten 219, a britek 109 gépet veszítettek. (MTL)

Genfből jelentik: (NTL) Genfben érkezett jelentések szerint Washingtonban hivatalosan közölték, hogy a tengely tengeraltjárói az elmúlt héten 18 szövetséges hajót süllyesztettek el. Ezzel összesen 165 hajót süllyesztettek el Amerika hadhalépése óta amerikai vizeken. (MTL)

Lassu ütemben halad az angol előnyomulás Diego Suareztól délre

Roosevelt különmegbízottja kielégítőnek mondja a martiniquei francia fő kormányzóval folytatott tanácskozását. Laval kihallgatáson fogadta a japán nagykövetet

Vichyből jelentik: (OFL) Petain tábornagy államfő csütörtökön elutazott Vichyből, hogy rövid pihenőt töltsön vidéki birtokán. Laval kormányzó naponta háromszor is tájékoztatta az államfőt a helyzetről. Petain vasárnap Villeneuveba utazott és ott résztvett a Jeane D'Arc emlékülnepen. Fontos eseményekre való tekintettel Villaneuveből különvonaton visszatért Vichybe. (MTL)

Vichyből jelentik: (MTL) A Német Távíratok Iroda jelenti: Vichyben úgy tudják, hogy a francia Antillákra vonatkozó követelések a következőkre irányulnak:

1. Amerikai helyőrség és állomások

létesítése a francia Antillák hadászati lag fontos helyein.

2. Martinique szigetén horgonyzó hajók leszerelése.

3. A francia Antillákon lévő francia tartályhajók átengedése.

Stockholmból jelentik: (NTL) Roosevelt elnök külön megbízottja, mint Washingtonból közlik, Martinique-szigetéről visszaérkezett és kijelentette, hogy a francia fő kormányzóval folytatott megbeszélései kielégítő folyamatot vettek. (MTL)

Vichyből jelentik: (MTL) A Német Távíratok Iroda jelenti: Laval hétfőn hosszabb kihallgatáson fogadta a japán nagykövetet.

Jelenti: A brit hírszolgálat szerint a csungkingi hétfő esti kínai hadijelentés beismeri, hogy a japánok május 8-án délelőtt bevonultak Myitkyinába.

Roosevelt „rendkívüli megbízottat” nevezett ki a trón nélküli holland királynő mellé

Rómából jelentik: (Stefani) Churchill beszédét a római sajtó a kétségbeesés beszédének nevezi. Az angol miniszterelnök — írják a lapok — miután nem jelentette be a második arcvonal létesítését, bejelentette, hogy bombatámadásokat intéznek nyílt városok ellen. Churchill fenyegetését a hármasegyezmény országaiiban mindennél nyugtalanság nélkül fogadták, mert ha azokat valóra váltják is, Németország, Olaszország és Japán tudni fogja, hogyan adja meg a kellő választ. (MTL)

Rómából jelentik: (MTL) A Stefani iroda jelenti: Azt a hírt, hogy az Egyesült Államok rendkívüli követet nevezett ki a németalföldi királynőhöz, a római sajtó nevéstésesenek mondja. A nagylelkű elhatározás célja — ugymond — nyilván a királynő megvigasztalása Holland-India elvesztése miatt. Megállapítják egyúttal, hogy Roosevelt megnyilatkozása semmiféle célzást nem tartalmaz a holland birodalom visszaállítása tekintetében.

Ottavából jelentik: (OFL) King miniszterelnök törvényjavaslatot nyújtott be arról, hogy függeszék fel a tengerentúli katonai szolgálat megtiltásáról szóló intézkedéseket. Bejelentette, hogy Cardin közlekedési és közmunkaiügyi miniszter lemondott, azzal az indokolással, hogy nem támogathatja tovább a kormány politikáját. (MTL)

Genfből jelentik: (NTL) Az Evening Standard jelentése szerint Roosevelt tervezett angliai utazása elmarad. Roosevelt addig nem utazik Angliába, amíg a háború a szövetsége-

Ausztrália újabb válságtól tart a korall-tengeri ütközet után

Amszterdamból jelentik: (NTL) A brit hírszolgálat jelenti az ausztráliai szövetséges főhadiszállásról, hogy Curtin miniszterelnök, Mc. Arthur tábornok, Forde hadügyminiszter és Blaney között folytatott megbeszélések után Forde kijelentette, hogy bár Ausztrália védműveit az utóbbi két hónapban jelentékenyen megjavították, a nemzet harci készülsége még

nem teljes. Mindent meg kell tenni, hogy meggyorsítsák a repülőgépek, felszerelési tárgyak és a lőszer gyártását, mert a korall-tengeri csata után számítani kell újabb válság lehetőségére is. (MTL)

Vichyből jelentik: (OFL) Ide érkezett jelentések szerint az angolok előnyomulása Diego Suarez városától délre nagyon lassú ütemben halad.

Bagdadba érkezett a gloucesteri herceg

Antatiából jelentik: (MTL) A NTL jelenti: A bagdadi rádió jelentése szerint a gloucesteri herceg Bagdadba érkezett.

Bangkokból jelentik: (NTL) Az indiai nemzeti tanács bangkoki szóvivője nyilatkozatot adott, amelyben hangsúlyozta, hogy a passzív ellenállásnak már is megmutatkozott az első eredménye, mert a brit-indiai hadseregbe sor alá kerülő újoncok száma csökkent. A szóvivő emlékeztetett Bose szavaira, amelyben azt mondta,

hogy a katonák a kezükben levő fegyvert helyes irányban fogják, lázadjanak fel és vessenek véget Anglia uralmának Indiában. (MTL)

Tokióból jelentik: (MTL) A NTL jelenti: A Domei-iroda jelenti a burmai arcvonalról, hogy japán csapatok május 4-én reggel elfoglalták Budalint, amely Monivától 25 mérföldnyire északra fekszik. Más japán kötelékek május 5-én este megszállták Monivától 45 mérföldnyire északra Tabaynt.

Amszterdamból jelentik: (MTL) A NTL

ek győzelmével el nem dőlt. A lap szerint Roosevelt akkor majd győzelmi utazásra megy Angliába. A lap megállapítja a továbbiakban, hogy ezidőszere Roosevelt élete sokkal drágább, semhogy esetleg olyan utazásra áldozza fel, amelytől semmi különösebb eredmény nem várható. Anglia egyébként is túlságosan ki van téve a német repülőátadásoknak. Washington egyelőre biztonságosabb hely Roosevelt számára.

A japán külügyminiszter beszéde a brit birodalom bomlásáról

Tokióból jelentik: (NTL.) A japán külügyminiszter hétfőn este a Csendes-óceáni Intézet előtt mondott beszédében megjegyezte, csak ki kell nyitni szemünket, hogy lássuk miként bomlik a brit birodalom napjainkban. Az indiai kérdéssel kapcsolatban utalt a briteknek az Északamerikai Egyesült Államok segítségével felállítandó katonai támaszpontjaira és kijelentette, nem fogjuk tétlenül nézni ezeket az eseményeket, nemcsak India népe érdekében, hanem az ujjáépülő Kelet-Ázsiának érdekében sem. Rendkívül fájdalmasan érintene bennünket, ha az indiai népet arra kényszerítenék, hogy egy csepp vérért is feláldozza azért, hogy Anglia kizsákmányoló politikáját tovább folytathassa. (MTL.)

Bernből jelentik (MTL.): Az angol hírszolgálat közlése szerint illetékes helyen kijelentették, hogy Burmából nem érkeztek pontos értesülések, amelyek világot vetnének a zavaros helyzetre, de úgy tudják, hogy a brit csapatok visszavonulóban vannak.

Merényletet követtek el Palesztinában egy angol katonavonaton ellen

Szofiából jelentik: (NST) Palesztina s Egyiptom határán palesztinai oldalom El Aris városa közelében merényletet követtek el egy angol katonavonaton ellen. 4 angol meghalt. Valamennyien Délafrikából Palesztinába áthelyezett tisztek voltak.

A honvédelmi miniszter tájékoztatója a hadbavonultak rászoruló hozzátartozóinak segélyezési módjáról

(MTI) A katonai szolgálatot teljesítő személyek rászoruló hozzátartozóinak segélyezésére vonatkozó kormány és miniszteri rendelet ismertetésének hiányában a közvélemény körében téves nézet és felfogás uralkodik, ezért a honvédelmi miniszter tájékoztatás céljából a következőket közli:

1942. február 28. előtti időben a katonai szolgálatra bevonult ellátatlanul maradt hozzátartozóinak támogatása a tényleges katonai szolgálatot teljesítőknél rendezes családi segély, valamint a tartalékosoknak, póttartalékosoknak behívottnál rendkívüli családi segély folyósításával történt. Ez a segélyezés az említett időpontban megszűnt és helyette

1942. március 1-től a kormányzat hadisegélyezést léptetett életbe.

A hadisegély kiutalásánál tekintetbe jönnek:

1. Bármilyen címen katonai szolgálatot teljesítő és nem hivatásos állományba tartozó, de őrmesternél alacsonyabb rendfokozatu egyének.

2. Közérdekű munkaszolgálatot teljesítő egyének hozzátartozói.

Hadisegélyt azt kaphat, aki kérelmezi. A kérelem előterjesztésnek két alapfeltétele van. Az egyik feltétel, hogy a bevonult családi jövedelmének nagysága az úgynevezett vagyoni cenzust nem haladja meg, ami 12.000 főnél kevesebb lakosu községben havi 80 pengő, 12.000 főnél nagyobb községben, megyei városban havi 110 pengő. Minden hadisegélyben részesíthető gyermek és unoka után az említett összeg 10 százalékkal emelkedik és az így emelkedett összeg adja a vagyoni cenzust. Akinek ennél nagyobb jövedelme van, hadisegélyre igénye nincs. Ugyiszintén nincs igénye annak sem, akinek katonai szolgálatra történt bevonulásakor az említett összegnél kevesebb jövedelme volt, azonban azt családja továbbra is megkapja. A

hadisegély iránti kérelem előterjesztésének másik feltétele, hogy a bevonult katona eltartásra kötelező személyeket hagyjon hátra. Ezek a hozzátartozók az alábbiak lehetnek:

Feleség, törvényes, törvényesített, mostoha, vagy örökbefogadó, nevelő szülő, após, anyós, unokatestvér, mostohatestvér, félárva gyerekek, házasságon kívül született gyerekek és a gyerekek anyja.

Amennyiben a kérelmezőnél az említett feltételek megvannak, a kérelmet a bevonult katonai parancsnokságnál adhatja elő.

A hadisegély lakhely szerint változik. 12.000 főnél kisebb községben feleség után 16 pengő, más családtag után 10 pengő. 12.000 lakosnál nagyobb községben, megyei városban feleség után 20 pengő, más családtag után 10 pengő.

50 százalékkal magasabb hadisegélyre van igénye annak, aki 1938. év szeptember 1. óta legalább három hónapig bevonult és ezen bevonulását megelőzően és a bevonulás ideje legalább eléri a három hónapot.

Ebbe a három hónapba nem lehet beletudni a rendes tényleges katonai szolgálatot, vagy a tartalékos kiképzésre való bevonulás idejét.

Ha háromnál több gyerek és unoka van, ebben az esetben a negyedik és minden további gyerekek, illetve unoka után felszámítható segély 10, illetve 12 pengővel növekszik.

Attól a családtagtól, aki a hadisegély engedélyezése folytán munkáját abbahagyja, az illetékes előljáróság a hadisegélyt megvonja. Aki munkakerülő nem számíthat hadisegélyre. Az igényjogosultság megállapításra hivatott a községi előljáróság, a városi polgármester. A megállapított hadisegélyt annak a hónapnak első napjától kell folyósítani, amely hónapban

a családfő bevonult, megszűnik annak a hónapnak a végén, amelyben a családfő leszerel.

A hadisegély egyéb okból való megszüntetésére a kormányrendelet tartalmaz intézkedéseket. Ha a bevonult katona hősi halált hal, vagy a katonai szolgálat folytán szerzett sérülés folytán meghal, ilyen esetben a hadisegélyre igényjogosult család egy évig a hadisegély élvezetében marad. Azok a közszolgálati, köztisztviselői, közüzemi alkalmazottak, akik a munkaadó vállalatától illetményeik egy részét megkapják, az illetményben részesülő családtagok után hadisegélyt nem kaphatnak. Végül tájékoztatásul közli, hogy a belügyminiszter a közelmúltban országosan megszervezte a bajtársi szolgálatot. A szolgálatnak minden községben és városban megvan a helyi szervezete és egy-egy ügyvéd tartozik a szervezethez. Az ügyvédek a bevonultak hozzátartozóit jogitanáccsal látják el. A bajtársi szolgálatnak célja a katonai szolgálatra bevonultak hozzátartozóinak támogatása.

Több nagyüzem jelentette már be munkáslakásépítési szándékát

Budapestről jelentik: (MTI) Az iparügyi miniszter munkáslakásépítő akciójának eredményeként számos nagyüzem jelentette már be, hogy munkáslakótelepet kíván létesíteni. A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. dorogi telepén 182 munkáslakost, salgótarjáni telepén 40 ikerházat szándékszik építeni. A kolói kőszénbánya 300 munkáslakást kíván építeni. Nagy számban vannak kisebb vállalatok is, amelyek építeni akarnak, bizonyosságul annak, hogy a magyar ipar lelkesen kapcsolódik be a kormányakcióba.

Pistiből István lesz

Írta: Ujházyné Tóth Mária

Borús szeptemberi reggelen ismerkedtem meg Pistivel. Szürke égből őszi eső permetezett. A nap még csak nem is próbált kibujni a felhőpárnák alól, mert álmos volt ő is, akár csak az iskolába igyekvő sok kis és nagy diák. Mindegyik sietett. Némelyik a reggeli utolsó falatjával birkózott még, a másik futásközben gömbölgatta a kabátját, hogy azzal is időt nyerjen.

Kisfiúmat kézen fogva igyekeztem én is az iskola felé. Néha egy sárguló levelet sodort a szél az arcunkba a didergő gömbölgésekről és ez jobb kedvre hangolta első osztályos kis diákomat. Nevetve kapkodott a levelek után, melyek vidáman keringtek a szélben, mintha nem tudnák, hogy meghalni mennek a legközelebbi poszolyába.

Az egyik mellékutcából két fiúcska kanyarodott ki és csupasz lábokkal ütemesen dagasztva a sarat, vidáman topogtak mögöttünk, mint két pajkos csikó. Nagy tekezte szemük volt,

rongyos a ruhájuk és olyan maszatosak voltak, hogy megegyeszer visszaneéztem rájuk, azt hittem, nem látok jól. A szegénységnek abból a rétegéből jöhettek, ahol már észre sem vevődik, ha a reggeli mosakodás elmarad.

Az iskolához értünk és a két kis utitárs elveszett a többi gyerek közt. Én, a többi aggódó mamával padjámig kísértem a kis fiút, lesegítettem hátáról a táskát, kikerestem azt az oldalt a könyvből, ahol a nyomtatott „i” betű van és indulni készültem. Még egyszer lelkére kötöttem, hogy a vaszsemlét ne felejtse el megenni, egy futó csókot kapott még a fejébujára és már kint is voltam a folyosón, mert láttam a tanító urat közeledni.

Igy ment ez azután mindennap. A változatosság csak annyiból állott, néha még a nap is kisütött és ilyenkor derűsebb volt az utunk a Nádor-utcán végig. Majdnem naponta találkoztam a két nevelő szemű kis fickóval, akikkel a közös sors így összehozván,

elbeszélgettem. Megtudtam, hogy az idősebbik Pisti, a kicsit meg Janikának hívják. Négyen vannak testvérek. Az apjuk évek óta beteg és az anyjuk sűrűn jár az „Arany Bányába”. Ritkán látják, mert reggel már elmegy, mire ők felébrednek és este rég aluszhatnak mikor táradtan haza jön. Vasárnap otthon van, dicsekszik csillogó szemmel Pisti. Akkor főz finom krumpli levest és meg is mosdat bennünket. Hétköznap az asztalra készíti mindenkinek az egész napi kenyeret. De ez nem lesz így sokáig, csak míg én megnövök! Akkor én fogok dolgozni és anya minden nap friss ebédet főz. Délután meg kiül a házunk elé a lócára, ölbetett kézzel pihen.

Ahogy ezt mondta, mennyi melegség és jószág sütött ki a szeméből, hogy legszívesebben megcsókoltam volna a piszkos kis arcát. Eleget tudtam már! Nem új és nem is érdekes történet, egy darab csak az életből és mégis milyen szomorú is szép is egyszerre. Ennyi nyomor és száraz kenyérbéd minden vigasztalansága mellett is bizakodás és rózsaszínű tündérlök a rongyos, piszkos kabátka alatt dobogó gyermekszívben.

— Miért tetszik mindennap elkísérni Pétert? — kérdezte egyik reggel.

Szinte zavarba jöttem, mert eszembe jutott, hogy ők ketten egy órát gyalognak naponta a hideg latyakos sárban és senki se kíséri őket de még csak az anyai csók melege se vigyáz rájuk.

— Ti ketten vagytok, ő meg egyedül — védekeztem — és nincs aki segítse a táskáját, mert azt nem tudja levenni a hátáról.

— Én szívesen segítenék neki, de ingyen nem vállalhatom. Fizetést kérek érte, még pedig elég sokat — mondta öregesen, komolyan. Tízórát kérek — Janikának. Ő meg kicsi és sir, ha ehés, pedig anyám akkora kenyeret szel le neki is, mint nekünk. Ha én is adhatnék neki valamit, könnyebben bírná ki délutánig.

Szemeibe kimondhatatlan félelem szorongott, vajjon mit szólok hozzá? Halántékán kidagadtak az erek az izgalomtól, kis arcát könnyörgőn fordította felém.

— Jól van — mondtam ki a megváltó bejegyzést, de aztán ügyelned is kell Péterre, hogy a nagyok ne bántás, fel ne lökjék, mint a mi-

Van-e szellemi élet Nagyváradon?

— Válasz Marjalaky Tibornak —

Olvasóink még jól emlékeznek arra a cikkre, amelyben Tátray Barnabás Szent László gimnáziumi tanár Nagyvárad szellemi életének kérdéseivel foglalkozott. A kitűnő cikkre néhány nappal később Marjalaky Tibor válaszolt. A kérdés természetéből folyik, hogy a válasza is visszontválasz érkezett, ezt azonban a Szent László-hét mozgalmassága, nagy esemény-anyaga miatt nem közölhetjük azonnal. A halasztásban az is közrejátszott, hogy a Szent László-hét ünnepi hangulatát nem akartuk vitás kérdések közreadásával zavarni. A kérdés most újra szövegére kerül. Hisszük, hogy eredményes és sikeres lesz. (Szerk.)

Van-e szellemi élet Váradon? című cikkemre hozzászólást kaptam Marjalaky Tibor barátomtól. Hozzászólására válaszul, hogy a „vándor” és szellemileg „alvó leányzó”, Váradot még jobban ébresztgessük.

Említi a cikkíró, hogy ítélték Várad fölött, anélkül, hogy a vádlottat meghallgattam volna. A vádlott alszik, de minden szívverését és sóhaját aggodva lesem, minden életmegnyilvánulását figyelem. Lelkiismeretesen fölvettem cikkemben a kérdést: nem csak elégedetlen borúlátás-e az, mely ilyen megállapításra készlet? Allitáson ellen felsorakoztattam az összes kultúrtevézőket. A réghöveket mégis az, — és ezt Marjalaky barátom sem tagadja, sőt tovább megy, mint én és azt állítja: „Váradon semmi érdeklődés sem nyilvánul meg az igazi szellemi értékek iránt...” Ennyit én nem állítok, de hangsúlyozom, hogy Váradnak nincs ma mély szellemi élete és hiányzik az elmélyülés személyes igénye különösen azokban, akik ma Várad komoly fiatalágát jelentenek.

„Időszerűtlen és erőszakoltnak látszik éppen most beszélni Várad szellemi életéről” — mondja a hozzászóló. A Szent László hét reflektor-fénye rávilágít Váradra. Minden élesebben látszik e fény világításában és jó alkalom arra, hogy a város lelkébe is bevilágítsunk egyszer. Ami érték van Váradon, az mind igyekszik felvonulni e szép ünnepségeken. A lélek emberének kötelessége ilyenkor keresni az igazán mély értékeket.

Hogy a kérdés a Szent László-hétől elvonatkoztatva is időszerűtlen volna, az olyan fájdalmas tévedés, mely a magyar élet minden vonalán megtalálható. Átalakulási nehézségek vannak, különösen a visszatért területeken, — ez sok mindent megmagyaráz, de nem ment. Különösen nem mentőkörülmény ez, ha a jövőre is akarjuk alkalmazni és mintegy spanyolfalat húzunk belőle az alvó köré, nehogy valamiképpen felébredjen. Azok a rétegek, amelyeknek a szellemi elmélyülés és az ebből folyó közösségi munka kötelességük, már megtalálták helyüket a magyar életben. Azok, akik a csonka-országból tértek haza, szintén csak az alkalmat várják, hogy a trianoni évek alatt gyűjtött kincseikből, lelki értékeikből gazdagíthassanak. Mert, — és ezt egyszer és mindenkorra szögezzük le — nincs különbség magyar és magyar között. Csak jó magyar van és kevésbé jó magyar. Meggyőződésem, hogy ezt a rossz szót: „anyországi”, mint szétválasztó jelzőt nem azok találták ki, akik igazi értékeket képviselnek. Kevésbé jó magyarok mindenütt és mindenkor vannak. Ne engedjük szóhoz őket és akkor a jó magyarok közt soha nem lesz ilyen jelzők miatt ellentét. Határokon kívül és belül mindnyájan szenvedtünk a trianoni kereszt súlya alatt. Most örülünk annak, ha magyar munkát látunk és reméljük, hogy ezt területi megkülönböztetés nélkül minden jó magyartól várhatjuk. Így értem Marjalaky barátom szavait is és csak azért beszélek az ő cikke kapcsán e kérdésről, hogy minden félreértést tisztázzunk.

A szellemi élet elmélyülésének szükségét a háború miatt időszerűtlennek mondani, — szintén tévedés. A magyaroknak sose az volt a jelszava: inter arma

silent musae. A magyarnak egyik kezében mindig kard volt, de a másik épített, alkotott. Tote et Marte — volt és kell, hogy legyen jelszavunk, ha nem akarunk lemondani hivatásunkról. Igaz, hogy kényelmesebb dolog elhárítani a szellem hivatását a háborús körülmények emlegetésével és az időszerűtlenség büvszavával nemcsak magyarázni, de menteni mult és jövő hanyagságát, de meggyőződésem, hogy a cikkíró sem menteni, csak enyhíteni és magyarázni akar. Tárnyalagos megállapítás és gyógyulást kereső diagnózis ne enyhítsen. Mondja meg a bajt őszintén, testvériem, magyarosan és igyekezzék rámutatni az orvoslás lehetőségeire.

Várad alvó szellemi életének boncolása közben a cikkíró egy igen helyes megállapításra jut. Várad szellemi — felületes szellemi életére nagyon sokáig idegen bélyeg nyomta rá jegyét. „S hogy most a mérget lassan kezdik kivonni nemcsak a nyílt árusításból, hanem a zúgforgalomból is. — Várad nem tudja mit tegyen.” Ezzel a megállapítással olyan tényre mutat rá, amit nem lehet eléggé hangsúlyozni. Sokat hadakozunk mi az idegen szellem káros hatásai ellen, de vajon teszünk-e legalább annyit a magunk szellemi értékeinek megvédéséért, munkálásáért és minél szelesebb rétegekhez juttatásáért? Sokkal fontosabb ügy a gazdasági, mint a szellemi életben kiváló magyar szakemberek képzése, mint a magyar élettől idegen elemek pusztító lebonkolása. Legyenek gazdasági szakembereink és nem csupán ügy, ahogy „átképzett” elemek és akkor az élet környékén törvényre egészséges növekedéssel és zökkenő nélkül tolja felre a nem megfelelő idegen és káros elemeket. Neveljünk szellemi szakembereket, elmélyülő kulturfőfiakat és hangoztassuk, ismertessük, mélyítsük a magunk komoly értékeit, akkor nem lesz szükség üres frázisok hangoztatására és pusztán külső lebonkolásra. Mert az emberi és társadalmi életben csak akkor állíthatók felre a lakit, ha komoly értéket tudok helyébe állítani. Ha pedig lelkiismeretesen ápo-

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara íízve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

lom a komoly és mély magyar értéket, az ma már hála Istennek ugys felváltja az idegent és férgest. Kell a hars az értéktelen és bomlasztó elemek ellen, de jobban kell az érték megbecsülése és istápolása. Ez nehezebb munka és azért látunk ebből kevesebbet, de éppen azért kötelességünk ezt hangoztatni és munkálni. Vissza kell térniünk Várad szellemi életében ahhoz az időhöz, amikor a Régészeti Egylet és a Szigligeti Társaság megszületett és az igazán magyar értékekből — a mult értékeiből is kiindulva, kell megépítenünk Várad új, magyar szellemi életét. El kell felejtetnünk a háború előtti zsidó uralmat és a háború utáni román megszállást és ott kell folytatnunk az építést, ahol azt magyar kezek hagyták abba. És ebben az építésben először szellemi életre van szükségünk. Elmélyülő és értékeket felhalmozó lelki emberekre. Ezeknek lesz aztán a hivatásuk ezt a mély kultúrát kiszélesíteni a Kommandáns-rétől az Őssi-telepig.

Nagyon öröndetes, hogy Várad szellemi életének kérdésén gondolkoznak és ezért őszinte köszönetet mondok Marjalaky Tibornak. Esmék tisztulnak, magyar gondolatok és kezek találkoznak. Marjalaky Tibor nem félti Váradot és int engem: ne féltsem én sem. Föl kell azonban ébresztenem az alvó leányt és ne nehezeltjen senki azért, hogy nem lábujhegyen jártam körülötte. De nem elég fölébreszteni. Aki azt mondta: „nem halt meg a leányzó, csak alszik”, azt is mondta: Leányzó! Keli föl! A szentírás többet is mond: „És meghagyá, hogy enni adjanak neki.” Hirlapi viták lehetnek hasznosak, de a lényeg: adjunk erős és tiszta szellemi táplálékot az alvó városnak, elsősorban önmagunk, majd mások művelése által s akkor nem lesz vétkes optimizmus bízni abban: Várad meg fogja találni önmagát és hivatását!

Tátray Barnabás.

nap is. Boldogan nyújtotta kemény kis tenyerét, én nagy komolyan belecsepe-

— All az alku!
— All! — mondta ő is.

Másnap már a kapudól várt ránk és a munka boldog tudatával kísérté fiomat a helyére. Levette hátáról a táskát és várt. Mikor megkapta a kis csomagot, szemrebbenés nélkül kibontotta, de mivel úgy látta, hogy abban két éhes gyermek számára is bőven van harapnivaló, kétfelé osztotta, egyik részét kis öccsének adta, a másikat a zsebébe gyúrte.

— Ez tul sok, ennyi nem jár! — mondta. És ahogy felém fordult láttam, hogy könnyes a szeme.

— Majd megszolgalom későbben, tudja, ha István leszek!

Elszaladt és sokáig nem láttam, mert Péterke már egyedül járt iskolába. Néha megkérdeztem Pistitől, hogy látja-e és örömmel hallottam, hogy a gyerek állja a szavát. Nem egyszer szembe szállt erősebb és nagyobb fiukkal, hogy megvédje kis pajtását, aki boldogan vitte minden reggel a dupla vajjas kenyereket. A zacskó tartalma sokszor megnövekedett. Nem

csak kenyér vagy zsemlye, hanem sokszor ceruza, festék, későbben cipő, egy-egy harisnya vagy kinőt nadrág is megért benne Janika számára. Pisti elfogadta, de megizenté, hogy csak kölcsönnek tekinti és megfizet majd érte.

A törlesztést megkezdte már tavasszal. Az első hóvirágot nekem hozta. A réten még alig ütközött a fű ő már gyenge sóskát szedett és ragyogó arccal állított be vele. Soha cselölt, de azután sem találkoztam ilyen finom és tiszta gyermeklélekkel. Pedig későbben, mikor a családját is megismertem, meggyőződhettem róla, hogy segítséget, támaszt, sehonnet nem kapott. Rettenetes nyomoruk eldurvította őket. Nagyobb testvérei csavarogtak, ha kellett hazudtak, koldultak, ha lehetett loptak. Anyja: az agyonhajszolt, örökké áradt teremtés — nem sok napasárat tudott vinni a kis család életébe. Több, mint a napi darab száraz kenyér és az ünnepi krumpilíves nem télt szegénytől. Ha sűrűlástól gémberegett tagjait egy kis pálinkával melegíthette és az ital feltűzettel elcsigázott testét, a gyermeket sokszor meg is verte. Mégis Pisti őt

látta a világ legszebb és legjobb aszszonyának. Ha róla beszélt, meleg lett a hangja, könnyfátyolos a szeme és újra meg újra elmondogatta: „Majd a megnövök! Ha István leszek!” Tudtam, hogy a szavát beváltja majd és egy percig se kételkedtem benne, hogy eljön az a boldog idő, amikor a tornácos kis ház előtt ülve pihenteti két fátadt kezét az „Édes”.

Sokat töprengtem akkoriban, hogy emelhetném ki szörnyű környezetéből és segíthetném álmának útján. Nem gondoltam, hogy az Égiek intézkednek helyettem, nagyon is hamar.

Urnapiján délután hatalmas vihar vonult végig a városon. Reggel még ragyogott a nap, mosolygott az ég, de délben már fekete felhők vonták be az András-templom tornyát. Dörögött, villámlott, majd sűrű zápor mosta el a Legszentebb elé hintett szirmokat. A vihar fákat csavart ki, villanyvezetékeket szaggatott ki, azután, amilyen hirtelen jött, elvonult. A nap már sütött, amikor zokogva, kétségbeesve Pisti anyja becsengetett hozzánk. Fuldoklott a sirástól, alig alig tudtam megérteni, mit beszél. Azután az én szememből is megere-

tek a könnyek, együtt sirtunk, amíg elbeszélte a kisfiu tárgéidáját.

A vihar után kiszaladt az utra, egy letört taágot akart behozni, nem vette észre, hogy a villanyvezetékek leszakadva a földön hever. Rálépett és néhány perc múlva halva feküdt az árok szélén, az anyja ölében.

Felöltöztettük hóféhébe, tshérroszacsokrot tettünk a kezébe. Marnadnap temették szegénykét. Koporsót a város utalt ki számára, mert a szüleinek erre sem tellett. És mert kicsi halottnak való koporsót úgy látszik, nem szokás hivatalból kiutalni, nagy embernek valót kapott. Egyszerű, festett, fából készült nyugvóhely volt, aranyos papirbetükből szegették ki rá a nevet: Varga István, élt tíz évet.

Megrendületen hulló könnyekkel álltam mellette. Éreztem, hogy én szegényebb lettem, de az én felejtethetlen kis barátom sokkal gazdagabb. Tudtam, hogy fent az égben két ruhás kis angyalokkal vidáman kergelődzik azóta. Gyermekálmódása is beteljesedett, Pistiből — Varga István lett. Hogy azután az „Édes” ül-e valaha délután a ház előtt ölbetett kezekkel, nem tudom. Vagy talán István odafent azt is elintézi?

Magyar diákokhoz

szólunk azzal a nagy szeretettel, amelyet mindig kiérzhettek sorainkból. Kérő szóval fordulunk most hozzájuk s úgy gondoljuk, ezt nyugodtan megtehetjük, hiszen minden diákmegnyilatkozást, minden kis sikert a legőszintébb örömmel és büszkeséggel regisztrálunk. Megjegyzésünk nem kritika, nem megbántás, hanem kérés.

Kérjük a magyar diákokat, hogy az év végén nagy gondalal összeállított tablót ne helyezték el zsidó boltok, zsidó irodák kirakataiba. Ha már elhelyezték, akkor vegyék sürgősen vissza. Van már Nagyvárad Fő-utcáján nagyon sok szép, fényes keresztény bolt. Nem hisszük, hogy bármelyik közülük ne vállalná szívesen a tablók elhelyezését.

S még egy másik kis kérésünk van. Örülünk, ha nótázní, dalolni halljuk az ifjuságot. Az is örömmel tölt el, ha zárt sorokban, katonás fegyelemmel vonulnak végig az utcákon. De sehogyan sem illik ötöd, hatod, de még nyolcad gimnázistákhoz, hogy „szép szeretőm vékony, karcsu derekáról” daloljanak. Komikusan hat és sehogyan sem illik ahhoz az új magyar szellemiséghez, amelynek teljes kialakítására éppen ők vannak hivatva. Van már nagyon sok szép népi dalunk, katonáidulónk. Hagyjuk „a szép szeretős” nótákat a duhaj legényeknek.

Csak ennyit kérünk. Hiszünk, hogy nem bántottunk meg senkit kérésünkkel és a magyar diákok, mint mindig, most is megértene bennünket.

Kállay miniszterelnök és Bánffy földművelésügyi miniszter szemlelője a szegedi tanyavilágban

Szegedről jelentik: (MTI) Kállay Miklós miniszterelnök és báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter hétfőn délelőtt Szegedre érkezett. Hogy szemlelője legyen a szegedi tanyavilágban. A miniszterelnököt és a földművelésügyi minisztert a pályaudvaron a főispán és a polgármester fogadta. A miniszterelnök és a földművelésügyi miniszter felkeresték többi közt a gazdakört is. Erkezéskor mindkettőjüket meleg fogadtatásban részesítették. A gazdák őszintén feltárták helyzetüket. Az államférfiak a gazdák ügyeiről megbeszélést folytattak.

Kállay Miklós miniszterelnök és báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a Lél motorossal tértek vissza Budapestre.

Szuhovszky Bertalan magas sportkitüntetésé

Magas sportkitüntetés érte Szuhovszky Bertalant, a Szent László főgimnázium testnevelő tanárát. A KISOK nagy diszveretű plakettjével jutalmazta a magyar sport érdekében kifejtett önzetlen munkáját.

A közismert fiatal tanár kitüntetésé annál is inkább értékes, mint hogy ez az első éret Nagyváradon, hogy azt egy testnevelő tanár kapta meg. Gratulálunk.

Hadgyakorlatot tartott az egyik páncélos dandár a Kormányzó jelenlétében

A m. kir. 1. honvéd haditudósítósáza tudósítója közli:

Az egyik honvéd páncélosdandár valahol Magyarországon nagy hadgyakorlatot rendezett a Kormányzó Ur és a meghívott külföldi vendégek előtt. Megjelentek a bemutatón a tábornoki kar tagjai, Kállay Miklós miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai, az országgyűlés véderő bizottságának tagjai, a külföldi katonai attasék és a meghívott külföldi katonai vendégek. A Kormányzó Ur, valamint az egyes csoportok előtt a gyakorlat vezetőségének egy tagja ismertette a gyakorlat

lefolyását, amely körülbelül két óra hosszat tartott. A gyakorlat befejeztével a Kormányzó Ur megtekintette a páncélos dandár felsorakozott alakulatit és rövid látogatást tett az éles lövészetben. Ezután a Kormányzó Ur kitüntette a harctéren elért kiváló eredmények elismeréséül Szentgyörgyi Zoltán századost, kinek személyesen nyújtotta át a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét a hadidiszitménnyel és a kardokkal. Ezután Kállay miniszterelnök szöveget intézett a csapatokhoz. A gyakorlat díszmenettel végződött.

180 ezer pengős kölcsön ügyét tárgyalja a vármegye szerdai rendkívüli közgyűlése

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye törvényhatósága holnap délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart a megyeháza nagytermében. A rendkívüli közgyűlés összehívására annak a 180 ezer pengőnek hitelintézetétől való kölcsönvétele adott okot, melyet a vármegye sürgőssé vált építési munkálataira fordít. Tárgysorozaton szerepel még a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter leirata a hegyközpályai th. út építési költségeihez való hozzájárulása. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye átirata a zsidó tulajdonban lévő malmok keresztény tulajdonosok hirdokába való juttatása tárgyában és ugyancsak törvényhatósági átiratként a féláru vasuti kedvezmény kiterjesztése a körörszókra és községi irnokokra is.

Érdeklésre tarthat számot a kilenc pontu alispáni jelentésből a megye kulturális és hazafias kiadásaira előirányzott költségvetési hitel felhasználása és a hadapródiškola alapítványi helyeinek betöltése.

A közgyűlés végül két nyugdíj, illetve kegydíjkérelem ügyében is dönt. A közgyűlést a reggel 9 órára összehívott rendkívüli közgyűlés készíti elő.

Szigoruan ellenőrzik a rizs kiosztásának zavartalanságát

Nagyvárad thj. város polgármestere. 3743—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A rizs forgalmának szabályozásáról szóló 2.760—1942. M. E. számú rendelet értelmében felhívom az összes rizsárusítással foglalkozó kereskedők figyelmét a következők szigorú betartására:

Rizst csak finomliszt jegyzelvény vagy hatósági utalvány ellenében szolgáltatható ki.

Minden kereskedő köteles készlete erejéig a fogyasztó kívánságára egy-egy érvényes finomlisztjegyzelvény ellenében 20 dkg. rizst kiszolgáltatni.

Minden lisztárusításra kijelölt kereskedő — amennyiben rizs kiutalásban is részesült. — a rizsre beváltott finomlisztjegyzelvényeket a finomlisztre és száraztésztára beváltott szelvényektől elkülönítve köteles kezelni és elszámolni.

A rizsre beváltott finomlisztjegyzelvényeket külön elszámolólapra ragasztva kell a Közlekedési Hivatalnál benyújtani.

Kihágást követ el és 6 hónapig terjedő elzárással büntetendő az a kereskedő, aki rizst nem a meghatáro-

zott módon, vagy nem a megállapított mennyiségben szolgáltat ki: az a kereskedő, aki noha készlettel rendelkezik, a rizs kiszolgáltatását megtagadja; az a kereskedő, aki a rizs vásárlására jogosító utalványt a kiállítás napjától számított 30 napon túl, vagy más községben beváltja, valamint az a kereskedő, aki a rizsre beváltott finomlisztjegyzelvényeket és lisztre beváltott kenyérgjegyzelvényektől és utalványoktól.

Nagyvárad. 1942. május 9.

Dr. SOÓS ISTVÁN,
polgármester.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol!

Nagyvárad vendégei lesznek a Bethlen Gábor Szövetség irodalmi est résztvevői

Nagyvárad. Saját tud. Több ízben hirt adtunk már arról, hogy az Országos Bethlen Gábor Szövetség május 16-án, szombaton este 8 órai kezdettel magasszínvonalu irodalmi estet rendez a Református Kulturház dísztermében. A műsor kiemelkedő pontja dr. Enyedy Andornak, a tiszáninneni református egyházkerület püspökének ünnepi beszéde. Az ünnepi megnyitót dr. Tasnády-Nagy Andras, a képviselőház elnöke, az Országos Bethlen Gábor Szövetség elnöke mondja. Fellép még a műsor keretében Dullein Klára hegedűművész, dr. Rieger Tibor zongoraművész, ifj. Szász Károly, aki saját költeményeiből ad elő, Kórós Endre, a M. Kir. Operaház tagja, s a Református és a Luther Kör egyesített kórusa, Filippiné Éles Jolán zongorakísérettel, Béczy Erő karnagy vezénylettel. A záróbeszédet vitéz Törös Tibor országgyűlési képviselő, az Országos Bethlen Gábor Szövetség ügyvezető társelnöke mondja.

A nagyszabásu művész és irodalmi estre lázasan készül a rendezőség és Nagyvárad társadalma. Tegnap az előadással kapcsolatban megbeszélés volt dr. Soós István polgármester részvételével. Ennek során a polgármester közölte, hogy az ünnepségre érkező és azon fellépő előkelő személyiségeket a város a maga vendégének tekinti és ennek megfelelően gondoskodik a pályaudvaron történő méltó fogadtatásukról. A polgármester bejelentése alapján mindjárt megbeszélést és kidolgozták a fogadtatás részleteit is.

Nagy előadásra készül a MAV „Turul” Ének- és Önképzőkör Egyesület

Nagyvárad. Saját tud. Olvasóink lapunk hasábjain már sokszor olvashattak arról az úttörő kulurmunkáról, amelyet a nemrégiben megalakult MAV Turul Ének-, Zene- és Önképzőkör Egyesület végez Keresztury Lajos MAV főintéző irányításával, a nagyváradai MAV alműhely munkásai és a környék magyarjai között. Az egyesület vezetősége — egyben az alműhely vezetősége is — minden áldozatot meghoz, hogy kitűzött céljának megfelelően és a magyar dal, zene, szó művelésén keresztül a magyar munkásság szellemi színvonalát emelje.

Amint értesültünk, most újabb nagy rendezéssel lép nyilvánosság elé. Szombaton, május 16-án este nyolc órai kezdettel mutatja be a „Legyen úgy, mint régen volt” című három felvonásos operettet. A kisézőzenét az egyesület nagy zenekara szolgáltatja Kovács Győző karnagy vezetésével. Az operett énekszámait Vincze László, táncszámait M. Antalfy Margit tanította be. A díszleteket pedig Papp Emil, illetve Fábian Károly festette.

Az előadáson fellép az egyesület énekkara is, amely legutóbb a Szent László-hét alatt aratott megérdemelten nagy sikert.

Az előadás, amely mindig eseményszámba megy, érthetően már most is nagy érdeklődést váltott ki széles körben.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉLMYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy órára 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Befejeződtek Rómában az olasz-német kulturális bizottság ülései. Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Május 4. és 9. között folytak le Rómában az olasz-német kulturális vegyes bizottságok ülései. Ezek az ülések megtárgyalták az olasz-német kulturális egyezményrel kapcsolatos kérdéseket, amelyek a háború következtében vetődtek fel. A bizottságok ülésein sok intézkedést hoztak a két ország közötti kulturális kapcsolatok megerősítése érdekében. A többi között megvitatták egy olasz-német szociálpolitikai szótár elkészítését is. A német bizottságot római tartózkodása alatt gróf Ciano külügyminiszter és Bottai nemzetnevelésügyi miniszter kihallgatáson fogadta.

BOLGÁR KÖVETSÉG TOKIÓBAN. Szófiából jelentik (MTI): A bolgár kormány elhatározta, hogy követséget létesít Tokióban.

Vegyen Monika sorsjegyet

Megállapították a betegápolási és gyermekgondozási pótdadó kulcsát. A hatósági betegápolás, állami gyermekvédelem és szegényellátás költségeinek fedezésére szolgáló nyilvános betegápolási és gyermekgondozási pótdadó kivételi kulcsát a pénzügyminiszter 1942-re 16 százalékosan állapította meg. Ezt a pótdadót tudvalevően a földadó, a házadó (ideértve az ideiglenesen adómentes házak eszményi házadóját), az általános kereseti adó, a társulati adó és a tantiem-adó után vetik ki.

MAROSTORDA VÁRMEGYE MEGAKARJA AKADALYOZNI AZ INGATLANOK ZSIDÓ KÉZRE KERÜLÉSÉT. Marosvásárhelyről jelentik (MTI): Maros-Torda vármegye közigazgatási bizottsága felirattal fordul a kormányhoz, hatalmazza fel a gazdasági albizottságot arra, hogy engedélye, illetve hozzájárulása nélkül ne lehessen ingatlanokat eladni. Erre az elhatározásra az készítette a közigazgatási bizottságot, hogy az utóbbi időben a megyében sok ingatlan került zsidó kézre.

Artalmatlanná tettek Párizsban két zsidó terroristát. Párizsból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Szombaton este egy rendőrorjárást talákozott két zsidó terroristával, akiket a rendőrség már régen keres. A rendőrök láttára a terroristák elrohantak, de menekülés közben lövéseket adtak le a rendőrökre. A rendőröknek sikerült egy kerékpáros segítségével az egyik terroristát elfogni. A másik abban a pillanatban, amikor a rendőrök utóérték, föbelőtte magát. Kórházba szállították, azonban rövidesen belehalt sérülésébe.

AZ OLASZ VALUTAÜGYI MINISZTER SZÓFIÁBAN. Szófiából jelentik (MTI): Riccardi olasz valutaügyi miniszter a minisztérium három magasrangú tisztviselőjének kíséretében repülőgépen Szófiába érkezett. A Szófiában tartózkodó német gazdasági miniszter visszautazott Németországba.

Megállapították az egységes pipereszappan árat. Budapestről jelentik: (MTI) A közellátásügyi miniszter, a tizedekás selyempapírba csomagolt egységes pipereszappan legmagasabb fogyasztói árat az ország egész területére megállapította. Az illatosított szappan ára 74, az illatosítatlan 70 fillér.

DETEKTIVFOGALMAZÓK ÉS RENDŐRLEGÉNYEK KITÜNTETÉSE. MTI: A Hivatalos Lap keddi száma közli, hogy a kormányzó a fogalmazó detektívtisztülethez tartozó és legénységi állományú rendőröket tüntetett ki.

Üi kerékpárok JAKAB műszerésznél
 részletre is. Javitások olcsón **JAKAB** műszerésznél
 Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

MIVEL TÜZELJÜNK? Semmi esetre sem a hulladék papírossal! Az ország nyersanyag szükségletének papír ellátása szempontjából mindenkinek hazafias kötelessége a papírhulladékot összegyűjteni s azt beszolgáltatni vagy bejelenteni, amiért annyi pénzt kap, hogy tüzelő fát kap érte. Hogy milyen országos érdek fűződik a hulladék papír gyűjtéséhez, mutatja az is, hogy a rádió folyó hó 11-től 23-ig minden reggel 7 órakor és este 19 órakor a hírek között propagandá mondatokat fog beolvasni, 16-án pedig helyszíni közvetítést ad a budapesti hulladékpapír gyűjtéséről. Gyűjtése tehát mindenki a papírhulladékot s ajánlja fel Szántay Gyula körzeti vezetőnek, Hlatky Endre-utca 1, telefon 27-72.

Vegyen Monika sorsjegyet

TIZENÖTEZER TOJÁST KOBOZTAK EL EGY MAROSVÁSÁRHELYI ZSIDÓTÓL. Marosvásárhelyről jelentik (MTI): Hirsch Ábrahám raktárában lefoglalták és elkobozták tizenötezer tojást. A lefoglalt tojásokat a lakosság között tizenöt filléres áron kiárúították. A tojásokat Hirsch egy budapesti cég számára vásárolta össze, azonban a tojáskivétel a Székelyföldről tilos.

Hétfőn kezd meg működését az erdélyi földbirtokpolitikai főosztály. Budapestről jelentik: (MTI) A földművelésügyi miniszter az erdélyi földbirtokpolitikai főosztály vezetésével vitéz Nyeredy Géza miniszteri osztálytanácsost bízta meg, állandó helyetteséül vitéz Mátéffy Elek telepítésügyi főfelügyelőt jelölte ki. A főosztály május 18-án kezd meg működését.

FELHÍVÁS. Május 19, 20 és 21-én pergetik a Belvárosi Mozdóban a „Páris vadonában” című filmet, mely La Szhande: „Kristus Páris vadonában” című könyv után készült. Erre a filmre külön felhívjuk olvasóink s a városi egyesületek és iskolák figyelmét, annál is inkább, mert a bevételből a kapucinus és lazarista atyák kapnak segítséget.

Korona Filmszínházban

A méltóságos kisasszony

magyar vígjáték. Szeleczy Zita, Csontos, Mály, Bilicsi T.,

Meggyilkolta kisfiát, majd öngyilkos lett egy megtévedt asszony. Turkevéről jelentik: (MTI) Mihályi Istvánné borotvával elvágta 3 éves kisfia nyakát, majd a saját nyakát metszette át. Mind a ketten meghaltak. Mihályiné néhány nappal ezelőtt egyik ismerőse rábizta háza őrzését. Mihályiné 400 pengőt és ruhaneműket vitt el a rábizott házból. Az ismerőse feljelentette a rendőrségen, ahová beidéztek kihallgatás végett. Azzal kérekedett el a rendőrségről, hogy meglátogatta otthon levő kisfiát. Azzal hazasietett és elkövette rémtettét.

Felhívás az adó pontos befizetésére. Nagyvárad thj. város adóhivatala 5225—1942. adóhiv. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Nagyvárad thj. város adóhivatala figyelmezteti az adózókat, hogy esedékes adóikat folyó évi május hó 15-ig feltétlenül fizessék be, mert ezen időpontig történő befizetések kamatmentesek, míg a későbbi befizetések esetén az adóhivatal a törvényes kamatokat fogja felszámítani. Nagyvárad, 1942. május 11. Városi adóhivatal.
Temetés. Csordás Józsefné Schopper Valéria meghalt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Steinberger kápolnában. (Erdélyi „Concordia“.)

Mi újság a piacon?

(Nagyvárad.) A hétfői hetipiacon igen erős felhozatal volt zöldségfélékben. Megjelent a piacon az uborka is. Baromfi azonban nem volt a piacon. Fojtott burgonyát még a déli órákban is lehetett kapni. Burgonya egyébként nem volt a piacon. Gyenge volt a tejpiac is. Az egyes cikkekben az árak a következőképpen alakultak:
Gyümölcsfélék: (Közepes felhozatal)
 1 kgr alma 1.20—2.80, 1 kgr narancs 3—3.40, 1 drb citrom 0.12—0.16, 1 kgr füge 4.50—5, 1 kgr héjasogyoró 2.80 pengő.

Zöldségfélék: (Erős felhozatal)
 1 kgr sóska 0.70—0.90, 1 kgr szárazbab 0.64—0.80, 1 kgr répa 0.26—0.30, 1 kgr borsó 0.80—1.06, 1 csomó zöld hagyma 0.10—0.20, 1 kgr cékla 0.20—0.30, 1 kgr hordós káposzta 0.40, 1 kgr spárga 2.50—3, fejese saláta 0.16—0.30, 1 csomó hónapos retek 0.20—0.30, 1 kgr petrezselyem 0.36—0.50, 1 drb karalábé 0.08—0.12, 1 drb zeller 0.08—0.10, 1 drb uborka 2—3, 1 drb retek 0.04—0.08, 1 kgr spenót 0.80—1, 1 drb toma 0.10—0.16 pengő.

Élőállatok: (Közepes felhozatal)
 1 drb szarvasmarha, vágó kgr 1—1.20, 1 drb fejős tehén 400—1100, 1 drb szopós borjú kgr 1.20—1.40, 1 drb kismalac 30—35 pengő.
Tejtermékek: (Közepes felhozatal)
 1 liter tej 0.32, 1 kgr vaj 4.90—5.90, 1 kgr juhturó 2.80—3.20, 1 kgr tehénturó 1.10, 1 kgr tejfel 1.40, 1 kgr tehén sajt 1.90—2 pengő.

Kenyer:
 1 kgr egységes 0.46 pengő.
Hálfélék: (Közepes felhozatal)
 1 kgr sulyu ponty 1.80—2.60, 1 kgr-on felül 2.60—3.50, 1 kgr apró hal 1.40—2 pengő.
Szárnyasok: (Gyenge felhozatal)
 I. II. III o. csirke kgr 2.60, sovány liba kgr 2.10, 1 drb tojás 0.14—0.15, kgr 2.90 pengő.

Husarak:
 1 kgr marhahus 2.66, 1 kgr növendékmárha 2.70, 1 kgr bivalyhus 2.50, 1 kgr zsir 3.30, 1 kgr tepertő 3.30 pengő.

COLLINI
 a világhírű varázsló mester
 aki több világrészt bejárta és számos királyi kintin-
 tetésben részesült a

GAZDAG
CIRKUSZ

szenzációs műsorában minden este 1/2 9 órakor társulatával együtt fellép.
 Először kedden 12-én este 1/2 9 órakor mutatkozik be a nagyvárad t. közönségnek.

Pompás szórakozást nyújtanak a Gazdag-cirkusz előadásai

A Kádár kontra Kerekes című film-ben Tolnay Kláival szerepeltek a kutyusok, amelyek most a Gazdag-cirkusz műsorának különös érdekességei. Az idomító mesterség kiváló eredményei a 12 főnyi pinesi-falka mutatványai: kényes hölgyeknek felöltözve járnak-kelnek a porondon, remek tornász-gyakorlatokat végeznek, boxoló párviadalt vív-nak s minden mozdulatukkal csodálatra ragadják a közönséget. De nem lehet azt állítani, hogy ők volnának a műsor fény-pontjai, hiszen a kitűnő artisták egész sora lép fel estéről-estére a Gazdag-cirkuszban: nehéz volna megmondani, hogy ki közöttük a legkülönb. A trapéz-tornász hajmeresztő mutatványai, a gló-busz-táncosnő veszélyes produkciói, a kéz- és fejegyensúlyozó rendkívül ne-héz teljesítményei és a láb-zsonglőrök bámulatos ügyességű játéka, nem is szólva a esinos és tehetséges zenemű-vésznőről — mind olyan műsorszámok, amelyek érdeklődést érdemelnek olyanok részéről is, akik már nem egyszer láttak ilyesmit életükben. A cirkusz-látogatásnak is megvan a maga bája: nemcsak gyermekek szórakozása ez: felnőttek is látnak mindig valami újat és meglepőt a színes ponyva alatt áradó reflektorfényben. Még a bohócok ha-gyományos számai is üdítően hatnak a nehéz napi gondok közül kikapcsolódni kívánó emberre. Bizonyosság erre, hogy a Gazdag-cirkusz páholyüléseinek közön-sége is éppoly harsogó derűvel és zajos tetszésnyilvánításokkal jutalmazza a ki-festett képű pojkák játékát, mint az állóhely naiv publikuma.

RÁDIÓ

**SZERDA, MAJUS 13.
Budapest I.**

- 6.40 Ebresztő Torna. Hírek. Közlemé-nyek. Reggeli zene.
- 10.15 Géczy Barnabás zenekara.
- 11.20 Zenekari részletek.
- 11.40 Kovalovszky Miklós előadása.
- 12.10 Ilinczy László szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröske-reszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Rádiózenekar műsorából.
- 15.20 Zenekari művek és hangszerszö-lők.
- 16.15 Séta a virágkiállításon.
- 17.15 Balya Ibolya magyar nótákat zongorázik.
- 17.30 Dr. Makka László előadása.
- 17.55 Littasy György énekel.
- 18.20 Honvédműsor.
- 19.20 **Öszentsége XII. Pius pápa beszél. Közvetítés Rómából. Hangfelvétel**
- 20.00 Windisch Ferenc előadása.
- 20.20 Bura Sándor cigányzenekara.
- 20.45 Szabó Lőrinc verseiből előad Szá-bó Klári.
- 21.10 Kültügyi negyedóra.
- 21.25 Táncczene Berlinből.
- 22.10 Rádiózenekar.
- 23.25 Táncczene.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröske-reszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 18.30 Francia nyelvoktatás.
- 19.00 Dullien Klára hegedül.
- 19.25 Az Operaház előadásának isme-rtetése.
- 19.30 Az Operaház előadásának közve-títése
- Az I. felvonás után kb.:
- 20.00 Hírek

Hirdessen a Magyar Lapo-ban

Színház-Művészet

Fiatal nagyváradai származású színésznő mutatkozik be szerdán a Szigligeti Színházban

Kemény Gizella az „Urilányban” lép fel

A Színházművészeti Kamara legutóbbi vizsgálóelőadásán, amelynek művészi színvonala szakértő körökben is kel-lemes meglepetést keltett, figyelemre-méltó tehetség tűnt fel: a nagyvárad-i Kemény Gizella. A sugárzó szépsé-gű, bájos, fiatal leány nemcsak a kö-zönséget nyerte meg játékaival, hanem az új tehetségekkel szemben olykor túlzottan szigorú fővárosi bírálókat is, úgyhogy a budapesti lapok mind egyhangú dicsérettel emlékeztek meg szerepléséről. Ez indította Putnik Bá-lint igazgatót arra, hogy az akadémiát most végző, de eddigi teljesítményei-ben máris kiforrott művésznőként je-lentkező Kemény Gizellát vendégfelle-pésre hívja meg Nagyváradra s mind-

járt olyan feladatot bizon reá, amely-nek megoldásával alkalma lehet a fia-tal színésznőnek rátermettségéről ta-núbizonyosságot tenni és ebben a szerep-körben elosztatni a friss tehetségek után kutató nagyvárad-i színházgató utánpótlási gondjait. Kemény Gizella Zilahy Lajos nagyszerű vigjátékának, az Urilánynak címszerepében lép fel 13-án, szerdán este a Szigligeti Szín-házban s bár Bulla Elma-émekekkel kell megküzdenie, egészen bizonyos, hogy kivételes képességeivel egy csa-pásra megnyeri a várad-i közönség tet-szését. A fiatal nagyvárad-i leány fel-lépése iránt máris szokatlan érdeklő-dés nyilvánul meg.

Férfiruhákat használ-takat, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használtruha üzletében Bémer-tér 1 (udvarban). Hívásra házhöz jövök

Színházi iroda közleményei:

Ma este: Muráti Lili a színház-ban.

„*Boldoggá teszlek*” című operett-újdonásban vendégszerepel ma, ked-den este **Muráti Lili**, a magyar film-ek ünnepelel művésznője, akinek egyetlen vendégjátéka iránt város-szerte óriási érdeklődés nyilvánult meg. Az illusztris vendégművésznő partnerei: Koltay Aranka, Delly Fe-renc, Tanay Emil és Kozma Andor lesznek. Legdrágább hely 4.50 P.

„*Urilány*”. Zilahy Lajos nagyszerű vigjátéka szerdán este olesó hely-árrakkal kerül színre **Kemény Gizella** akadémiai növendék felléptével, aki szerződtetési célból lép fel a várad-i színpadon. Partnerei: Jurik Julesi, Delly, Sármácssy, Barsy, Márky.

Csütörtökön két előadást tart a színház. Délután 4 órai kezdettel „*Bukaresti kaland*” olesó helyárak-kal. Este az idény nagy operett-új-donsága, a „*Boronkay lányok*” kerül színre olesó helyárakkal.

Pénteken, szombaton, vasárnap

délután és este Farkas Imre gyö-nyörű nagyoperettje, a „*Királyné rózsája*” kerül színre **Jurik Julesi**, **Moóry Lucy**, **Radnóthy Éva**, **Kozma Andor**, **Solymossy Imre**, **Tanay Barsy Bélával** a főszerepekben. Gyö-nyörű muzsikája nagyoperett Erzsé-bet királyné legendás korából. Je-gyek elővételben már kaphatók.

Szombat délután 4 órakor „*Char-ley nénye*” című kacagató bohózat van a színház műsorán, filléres hely-árrakkal.

HETI MŰSORA:

Kedden este: **Boldoggá teszlek**. (Mu-ráti Lili).

Szerdán este: **Urilány** (Kemény Gizella).

Csütörtökön délután: **Bukaresti ka-land**, olesó helyárakkal.

Csütörtökön este: **Boronkay lányok**, olesó helyárakkal.

Pénteken este: **Királyné rózsája**.

Szombaton délután: **Charley nénye**, filléres helyárak.

Szombaton este: **Királyné rózsája**.

Zurwängler, a világhírű német karmester a berlini filharmonikusokat vezé nyli

Muráty Lili Nagyváradon

Ma délelőtt 11 órakor, a budapesti gyóresal megérkezett Nagyváradra **Mu-ráty Lili**, a budapesti Andrassy-uti szín-ház népszerű művésznője. Az állomáson **Putnik Bálint** színházgató fogadta. A kitűnő színésznő a Park-szállodában szál-lott meg, majd átment a színházhoz, ahol a délutáni órákig próbálta a **Bol-doggá teszlek** című Vaszari-darab fő női szerepét a helyi társulat tagjaival.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Nyaralásra alkalmas két elegánsan bútorozott szoba azonnalra kiadó. — Cím: Kikelet-utca 9. Czibere villa. 405

Szoba-konyhás lakást keresek. Cime-ket a kiadóba kérek.

Kiadó Rákóczi-út 7. számú házban kisebb helyiség műhely vagy lakás ré-szére. Értekezni Kerek, Rákóczi-u. 4. 406

Adás-vétel

Eladó lemezolló és kétkerekű rugós kézikocsi, Nilgesz-telep, Toborzó-utca 3. Csuzi. 396

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a **MAGYAR LAPOK**-at

Különféle

Kérem azt a hölgyet, aki esernyőmet 11-én délután, fúutcai cipész műhely-ből elvitte, szolgáltassa vissza. 408

Betársulna öskeresztény huszezer pengővel üzletbe. Cimeket „Kozremű-ködnék” jellegre a kiadóba kér. 391

ALLAST keres, hirdessen a Magyar Lapokba.

Allást nyec

Fiatal kereskedő segédet felvesz Osz-tás és Társa cég, Rákóczi-ut 1. 401

Szakácsnőt ügyes, megbízható kere-sek azonnalra, Félixfürdő, Tirb ven-déglő. 407

Allást keces

Kereskedelmileg képzett öskeresz-tény könyvelő, bank, iparvállalat vagy kereskedésben, magyar, német és szerb nyelismerttel, bármilyen állást vállal-na. Ajánlatokat „Elet” jellegre kérem a kiadóba. 403

KERESKEDELMIT végzett leány délelőttre irodai alkalmazást keres. Cimet a kiadóba kér.

Kiszolgálólánynak üzletbe vagy cuk-rászdába ajánlkozom. Cimet a kiadóba kérek 404

Elveszett

ELVESZETT május 9-én Szarka Lajos névre szóló katonai igazolvány. Kérem a becsületes megtalálót, adja be a Szent László-nyomdába.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** felelős kiadó: **Dr. Schoffler Ferenc** a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.